Zjawisko przemocy wobec osób starszych powyżej 65 r.ż. mieszkańców rejonów wiejskich woj. lubelskiego w porównaniu do rejonów miejskich

The phenomenon of violence against people over 65 years of age – inhabitants of the rural area of the Lublin voivodeship as compared with city dwellers

EWA RUDNICKA-DROŻAK, MACIEJ LATALSKI

Międzywydziałowa Katedra i Zakład Zdrowia Publicznego, Akademia Medyczna im. Prof. Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie, ul. Chodźki 1, 20-093 Lublin

Introduction. In the majority of cases violence and aggression have been and are directed against women, and also the older ones. Nevertheless, the number of reported incidents of abuse and neglect of older people does not match the number of the cases discovered and treated.

The Aim of the research. The aim of the research was to determine the risk factors of violence against people over 65 years of age, with regard to all the forms of the phenomenon (psychological, physical, material and sexual violence and neglect).

Materials and methods. This series of research were conducted from 1 September 2004 to 28 February 2005 in family doctor's clinics in the Lublin Voivodeship chosen at random. The research participants comprised 1047 people. The methods applied included the analysis of both doctor's and nurse's medical documentation.

Results. The violence risk factors for the victim are as follows: old age, low level of education and dependency on other people. The worse situation of the people living in the country who are more frequently subject to almost all types of violence as compared with the city-dwellers. Violence against older people is a manifestation (very often ignored) of pathologies of family life.

Conclusions. Determining the risk factors for the victim and the person inflicting the suffering as well as implementing the algorithm of discovering acts of violence and helping the older people can contribute to lowering the incidence of acts of violence. It seems that it is necessary to commit the primary health care centres to find and report the forms of pathology which may directly and indirectly be a threat to health and life.

Key words: senior patient, violence, abuse, mistreatment

Wstęp. W większości przypadków przemoc i agresja była i jest skierowana wobec kobietom, także starym. Tym niemniej liczbie doniesień o dręczeniu i zaniedbywaniu pacjentów – seniorów nie dorównuje liczba rozpoznawanych i leczonych przypadków.

Cel badań. Określenie czynników ryzyka przemocy wobec kobiet po 65 r.ż., uwzględniając wszystkie formy tego zjawiska (przemoc psychiczna, fizyczną, materialną, seksualną i zaniedbanie).

Materiał i metody. Badania przeprowadzono od 01.09.2004 r. do 28.02.2005 r. na terenie losowo wybranych praktyk lekarzy rodzinnych woj. lubelskim. Badanie objęło 1047 osób. Zastosowano: analizę dokumentacji medycznej, lekarskiej, pielęgniarskiej.

Wyniki. Cechą charakterystyczną tego niekorzystnego zjawiska niskie wykształcenie ofiar będące konsekwencją gorszej wiedzy prozdrowotnej, znajomości swoich praw i dróg poszukiwania pomocy. Bardzo ważnym wydaje się fakt, że sprawcą przemocy był zwykle członek rodziny płci męskiej (56,9%). Rodzina, w której odnotowano przemoc to zwykle rodzina w trudnej sytuacji materialnej o niskich dochodach, lub opierającej swój byt wyłącznie na skromnej emeryturze lub rencie ofiary. Dodatkowo okazało się, że im bardziej zaawansowany wiek i im mniejsza sprawność tym większe ryzyko „cięższych” form przemocy.

Wnioski. Określenie czynników ryzyka ze strony ofiary i sprawcy, oraz wdrożenie algorytmu wykrywania i pomocy osobom w podeszłym wieku przyczyni się do zmniejszenia tego zjawiska. Wydaje się niezbędnym nałożenie obowiązku na podstawową opiekę zdrowotną wykrywania i zgłaszania tych form patologii, które niosą pośrednie lub bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia.

Słowa kluczowe: pacjent-senior, przemoc, wykorzystywanie

Ofiary wielokrotnych pobić w świetle obdukcji sądowo-lekarskich

Victims of multiple beatings in the light of forensic obductions

JERZY T. MARCINKOWSKI, MICHAŁ M. MARCINKOWSKI

Zakład Higieny Katedry Medycyny Społecznej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; ul. Rokietnicka 5c, 60-806 Poznań, e-mail: jmarcin@amp.edu.pl

Katedra i Zakład Medycyny Sądowej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; ul. Święcickiego 6, 60-781 Poznań

Aim of study. Clarification of circumstances in which certain persons became victims of beating and, therefore, several times reported to forensic obduction.

Material. Reports of obduction in victims of aggression and violence who reported to obduction to the Department of Forensic Medicine, University of Medical Sciences in Poznan in the period of 1st January, 2000 to 31st December, 2005, referred by public prosecutor or police.

Results. A proportion of victims proved to be exposed to more than one act of aggression/violence. In the five-year period of studies 95.1% victims of aggression/violence were exposed to it once, 4.4% twice, 0.4% three times, 0.1% four times. In none of the cases the victim was exposed to violence more than four times. The most cases of multiple exposure to violence pertained beating by a spouse (usually husband) or a concubent, when protocols of forensic obduction were collected as a proof in divorce or alimony cases. Cases of beating by an adult child (usually a son) were quite frequent, less frequently a child was beaten by a parent (usually a father) or grandfather. In a proportion of the cases the violence was conducted by the same person (usually a spouse), in some cases the same person was beaten by various persons. Just the latter cases are intriguing from the psychological point of view: why the same person tends to be a victim of aggression of various individuals?

Conclusion.

1. Most victims of multiple exposure to acts of aggression/violence were oppressed by the spouse (usually a husband) or a concubent.
2. Expertises resulting from forensic obductions used to be collected as proofs in divorce cases, which explains multiple reporting of some persons to forensic medicine offices.

Key words: victims, forensic obductions, aggression, violence, beatings, divorces

Cel pracy. Wyjaśnienie okoliczności stawiania się ofiarami wielokrotnych pobić i w związku z tym wielokrotnego stawiania się na obdukcje sądowo-lekarskie.

Materiał badawczy. Wyniki badań ofiar agresji i przemocy, które zgłosiły się na badanie sądowo-lekarskie do Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w okresie od 01.01.2000 r. do 31.12.2005 r. – skierowane przez prokuraturę bądź policję.

Wyniki badań. Część badanych było ofiarami więcej niż jednego aktu agresji/przemocy. W 5-letnim okresie prowadzenia badań przedstawiało się to następująco: 1-krotnie ofiarami agresji/przemocy stało się 95,1% badanych, 2-krotnie – 4,4%, 3-krotnie – 0,4%, 4-krotnie – 0,1%. Przypadku częstszego niż 4-krotne stanie się ofiarą nie zaobserwowano. Najczęstsze przypadki ofiar więcej niż jednego aktu agresji/przemocy to pobicia przez współmałżonka (zazwyczaj męża) bądź konkubenta, kiedy to wyniki obdukcji sądowo-lekarskich zbierane są jako dowody w sprawach rozwodowych i o alimenty. Częste były pobicia przez dorosłe dziecko (zazwyczaj syna), rzadziej pobicia dziecka przez rodzica (zazwyczaj ojca) lub dziadka. W części tych przypadków pobicia dokonywała ta sama osoba (najczęściej współmałżonek), w części różne osoby. Właśnie te ostatnie przypadki są intrygujące od strony psychologicznej – dlaczego ta sama osoba stawiała się ofiarą pobić przez różne osoby.

Wnioski.

1. Najczęstsze przypadki ofiar więcej niż jednego aktu agresji/przemocy to pobicia przez współmałżonka (zazwyczaj męża) bądź konkubenta.
2. Wyniki obdukcji sądowo-lekarskich bywają zbierane jako dowody w sprawach rozwodowych, co tłumaczy wielokrotność zgłoszeń na te obdukcje niektórych osób.

Słowa kluczowe: ofiary, obdukcje sądowo-lekarskie, agresja, przemoc, pobicia, rozwody

Przemoc w szkole podstawowej i gimnazjum

Violence in primary and secondary schools

JERZY T. MARCINKOWSKI, DARIA GIEZOWSKA

Zakład Higieny Katedry Medycyny Społecznej Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, ul. Rokietnicka 5c, 60-806 Poznań, tel. (0-61) 658-40-03, e-mail: jmarcin@amp.edu.pl

Aim of study. Recognition of actual range of violence in primary and secondary schools.

Material and method. An alumnus of one of secondary schools in Zielona Góra conducted in the IInd and IIIrd quarter of 2006 a series of talks with kids of the same age related to violence witnessed by them in the primary and secondary schools. The lack of awareness of the latter as to their participation in the studies allowed to assume that in the circumstances their reports were frank.

Results. Violence in school started already in the fourth class of the primary school but intensified in a secondary school, beginning at the drastic forms of striping somebody a secondary school pupil ("baptism"). Aggressive attitude of pupils to teachers and female teachers in particular was distressing. Nevertheless, some teachers were able to counteract the attitude. The increase in violence in schools was promoted by less rigorous educational methods both in homes and in schools, frequent witnessing of sensational movies/computer games with violence acts. Even if aggression acts in schools were frequent, in none of the cases the police was infirmed and the case found its way to the court.

Conclusion. Perpetrators of aggression in schools remain practically free of consequences since such cases are not reported to jurisprudence, even by the victims. The increase in violence in schools is promoted by aggression and violence in computer games and movies popular among the youth.

Key words: violence, aggression, primary school, secondary school, computer games, movies

Cel pracy. Poznanie aktualnego obrazu przemocy w szkole podstawowej i gimnazjum.

Materiał i metoda. Absolwentka jednego z gimnazjów w Zielonej Górze przeprowadziła w II i III kwartale 2006 r. serie rozmów ze swoimi rówieśnikami nt. przemocy, jakiej byli świadkami w szkole podstawowej i w gimnazjum. Nieświadomość interlokutorów co do ich udziału w badaniach pozwala na przyjęcie, iż w podanych warunkach uzyskano wypowiedzi o wysokim stopniu szczerości.

Wyniki badań. Przemoc w szkole rozpoczyna się już od czwartej klasy podstawowej, ale staje się znacznie widoczniejsza w gimnazjum, poczynając od drastycznych formy pasowania na gimnazjalistę („chrztu”). Niepokojąca jest agresywna postawa uczniów w stosunku do nauczycieli, zwłaszcza kobiet. Istnieją jednak nauczyciele, którzy potrafią się tej agresji skutecznie przeciwstawić. Narastaniu przemocy w szkole sprzyjają mało rygorystyczne metody wychowawcze – zarówno w domu, jak i w szkole, częste przypadki uzależnień uczniów od gier komputerowych oraz filmy sensacyjne ze scenami przemocy. Mimo że aktów agresji w szkole było wiele, w żadnym przypadku nie było dochodzenia policji, a więc i sprawy w sądzie.

Wnioski Sprawcy przemocy w szkole są praktycznie bezkarni, bo przede wszystkim takie przypadki nie są zgłaszane organom sprawiedliwości, także przez ofiary. Narastaniu przemocy w szkole sprzyjają agresja i przemoc w treści gier komputerowych i filmów popularnych wśród młodzieży.

Słowa kluczowe: przemoc, agresja, szkoła, gimnazjum, gry komputerowe, filmy